

Gojko Markoviæ: Hrvatske banke sve su sigurnije, broj razbojstava sve je manji!

Autor Èasopis Zaštita
Nedjelja, 07 Veljaèa 2010

Zbog novih su zakona banke i druge novèarske ustanove zadnjih godina uložile znatna sredstva u tjelesnu i sustave tehnièke zaštite. Dokazuje to i policijska statistika - dok su u 2005. godini zabilježena èak 42 razbojstva u bankama, veæ u 2006. bilo ih je 30, u 2007. samo devet, a u 2008. godini svega osam! Isti trend zadržao se i ove godine.

Ponukani više puta izreèenim tvrdnjama visokih policijskih dužnosnika koji su ustvrdili da je posljednjih nekoliko godina broj razbojstava i pljaèki u bankama i drugim novèarskim ustanovama u Hrvatskoj u drastiènom padu, za razgovor smo zamolili Gojka Markoviæa, naèelnika Odjela opæeg kriminaliteta u Upravi kriminalistièke policije Ravnateljstva policije. Susret s njime ujedno nam je poslužio i da se zajedno osvrnemo na ukupno sigurnosno stanje u Republici Hrvatskoj tijekom 2009. godine, uz logièan pogled prema Novoj 2010. godini.

Predstavnici MUP-a više su puta isticali da zadnjih godina bilježite sve nižu stopu razbojstava u bankama i drugim novèarskim ustanovama. Kakva je situacija u 2009., usporedite je s prijašnjim godinama?

Pogledamo li stanje razbojstava od 2003. pa sve do 1. studenoga ove godine, primjeæuje se kontinuitet laganog pada. Taj je pad poèeo još 2004. kad smo imali najveæe kaznenih djela razbojstava, èak 1504, da bismo ih u 2008. imali 1170. U prvih 10 mjeseci ove godine imamo ih 999, što je blagi skok od 8,2 posto u odnosu na 923 razbojstva u prvih 10 mjeseci prošle godine. Što se tièe objekata napada, vidi se da su meðu najugroženijim objektima trgovine i kladionice - i najveæe u veæim urbanim sredinama poput Zagreba, Rijeke i Splita. Ti objekti imaju minimalne mjere zaštite, a za razbojstvo u trgovini ili kladionici kriminalcima je dovoljna minuta-dvije, nakon èega brzo pobjegnu i obièno iza sebe ne ostave nikakve tragove, a i osobni je opis èesto nemoguæe dobiti jer su u pravilu maskirani. To stvara probleme ne samo kod traganja, nego i kod eventualnog prepoznavanja poèinitelja. Najveæe kaznenih djela razbojstava èini se na otvorenim prostorima, gdje praktièki ne postoje nikakve mjere zaštite. Takva djela obièno zovemo ulièna kaznena djela, a u pravilu su to kraðe mobitela i manjih svota gotovine djeci i mladima.

Kakva je sigurnost naših banaka?

Sigurnost u hrvatskim bankama sve je bolja, što se najbolje vidi i iz statistike. U 2003. u bankama smo imali 19 razbojstava, u 2004. rast na 23, a 2005. velik skok na èak 42! No veæ godinu kasnije taj smo broj uspjeli smanjiti na 30, 2007. na samo devet, dok smo ih u 2008. imali još manje - samo 8. Da stvar bude zanimljivija, taj se trend nastavio i ove godine kada smo u prvih 10 mjeseci imali samo sedam razbojstava u bankama, dakle, isto kao i lani.

Kako tumaèite drastièan pad broja pljaèki banaka?

Kao prvo, banke su uvele minimalne mjere zaštite propisane zakonom, jer u suprotnome ne bi mogle poslovati. Po Zakonu su, naime, obavezne imati videonadzor te protuprovalni i protuprepadni sustav zaštite, a ako imaju neprobojna stakla, tada fizička zaštita nije nužna. No dosta je banaka uvelo i dodatne mjere sigurnosti, pa već imamo više banaka s neprobojnim staklima, a neke su na ulaze instalirale dvostruka vrata koja se otvaraju s vremenskom zadržanom, što je vrlo efikasno. U posebnoj smo analizi ustanovili da ni u jednoj banci s takvim vratima nije zabilježeno nijedno razbojništvo. Smanjenju tih kaznenih djela u bankama i drugim novčarskim institucijama sigurno doprinosi i nazočnost zaštitarima jer razbojnici imaju i niz drugih mogućnosti doći do novca, umjesto da riskiraju sukob s naoružanim zaštitarima. I to se vidi u statistici jer oni koji su kanili opljačkati banku, ipak radije više puta napadnu trgovinu ili kladionicu bez zaštitara i sigurnosnih vrata. S druge strane, policija je lani privela i kriminalistički obradila više domaćih kriminalnih skupina, čiji su članovi i dan-danas ili u pritvoru ili na izdržavanju kazne, pa sigurno i zato bilježimo pad broja ozbiljnih razbojništava. Kao još jedan od razloga snažnog pozitivnog trenda ističem i činjenicu da smo prije njih godina uhitili i brojne razbojнике iz susjednih zemalja koji su nam često upadali upravo u banke. Početnici uličnih razbojstava i razbojstava u kladionicama uglavnom su domaći ljudi, mladi, ovisnici o drogama koji se za nedjela obično ne pripremaju, niti su posebno organizirani. To su gotovo uvijek tzv. prigodna razbojništva i tzv. prigodni razbojnici, a ne sustav ili organizacija spremna zapucati na policiju i zaštitare.

Jeste li zadovoljni stupnjem tehnike zaštite, od najvećih institucija pa do najmanjih kladionica i trgovina?

Tu vrijedi ono poznato "koliko para, toliko muzike". Oni financijski bolje potkovani imaju kamere dobre rezolucije, no oni slabijeg financijskog stanja stave kameru tek toliko da zadovolje zakonski minimum. Vlasnici tvrtki kojima je stalo do imovine, koji ne računaju na to da će im osiguranje nadoknaditi štetu i koji se brinu za zaposlenike, obično instaliraju videonadzor i pobrinu se da gotovinu pohranjuju na sigurno mjesto, a ne na blagajnama. Jasno, uvijek će biti i onih koji zbog lošeg poslovanja i nedostatka novca nisu u stanju uložiti u videonadzor i druge oblike zaštite, iako se to dugoročno uvijek isplati.

Cijeli članak pročitajte OVDJE!